

[Duborg.]

gangspunkt og netop dette Udgangspunkt for at kunne paavise, hvad der siden er sket, og Virkningerne deraf. Det var jo i Tiden umiddelbart derefter, at det store katastrofale Prisfald indtraadte, og dette Kæmpeprisfald, der jo gik over den ganske Verden, ramte her i Landet paa Grund af særlige handelspolitiske Forhold og paa Grund af særlige indenrigspolitiske Forhold paa en ensidig Maade det danske Landbrug, hvorimod Industriproduktionen, som hovedsagelig er en Hjemmeproduktion, dels ved bestaaende Toldlove og dels ved Foranstaltninger fra Regeringens Side blev beskyttet mod dette Prisfald og jo faktisk i det væsentligste har kunnet opretholde baade sit Lønniveau og sit Prisniveau i Tiden siden da. Netop ogsaa af denne Grund er det en fuldt ud rigtig Fremgangsmaade, som Dr. Jørgen Pedersen har benyttet ved Opgørelsen af det Tab, som Levering af Fødevarer til Landets øvrige Befolkning har paaført Landbruget, og hvis man vil søge at udvise dette, at bortforklare dette Tab, kan det kun have politisk Formaal, det kan ikke sagligt begrundes.

Jeg beskylder selvfølgelig ikke Regeringen for, at det har været tilsigtet at forarme Landbrugets Produktion, men det har været Resultatet af den Politik, at de beskytter den ene Halvdel af Befolkningen mod Prisfald udefra, men overlader den anden Halvdel af Befolkningen til Prisfaldet udefra. Det fordærlige Resultat, kan man vel nok kalde det, hvordan man saa ser paa det, af denne Politik vil blive, at Formuer overflyttes, Kapital overflyttes, Arbejde overflyttes fra det Erhverv, der arbejder med ringe Fortjeneste, til de Erhverv, der arbejder med stor Fortjeneste, og hele denne Bevægelse er jo slet ikke standset ved den Konjunkturøpgang, vi er inde i. Den vil fortsætte, saa længe Vilkaarene byder. Erhvervenes Udøvere og Kapitalen saa stor Forskel, som Tilfældet er. Ingen kan med nogen Ret bebrejde Arbejderne, det være sig de lønede Arbejdere eller de, der arbejder i egen Bedrift, at de gaar over i Erhverv, der betaler bedre, og ingen kan bebrejde Landbrugere med Kapital, at de forlader dette Erhverv og flytter deres Kapital over i Erhverv, som giver bedre Rente af deres Penge, end Tilfældet er i Landbrugsvirksomheden. Og det er jo slet ikke et overvundet Stadium, men det er en Tilstand, som fremdeles er til Stede, og som stadig væk paa samme Maade vil føre til en Overflytning,

Flugt, om man vil kalde det saa, af Penge og Arbejde fra Land til By, fra Landbrug til Industri, og desværre maa man jo erkende, at der kun er ringe Udsigt til nogen Ændring i dette Forhold. Ikke alene er Regeringsmajoriteten stærk, men der er ogsaa det særgelige, at store Kredse af Befolkningslag, der i Virkeligheden, hvis de forstod deres egen Sag, er dybt interesseret i, at dette Forhold blev ændret, at der kom en økonomisk Ligevægt til Stede her i Landet — det gælder hele Provinsens Haandværk og Handel, der økonomisk set er lige saa nøje forbundet med Landbruget som Storbyernes Befolkning er forbundet med Industrien —, fremdeles mener at kunne støtte en Politik, der faktisk forarmer Provinsen, samler Kapital og Mennesker i Storbyerne, og saa længe det er Tilfældet, er der kun ringe Haab om, at der kan indtræde en Bedring.

Jeg vil gerne til den ærede radikale Ordfører, det ærede Medlem Hr. Steen, fremkomme med nogle faa Bemærkninger. Det ærede Medlem Hr. Steen anerkendte, at jeg havde udtalt, at Staten ikke kan være forpligtet til at give saadanne Tilskud til Eksporten, at enhver Produktion til Eksport bliver rentabel, og dette er selvfølgelig rigtigt. Det modsatte er jo noget, der i Praksis slet ikke kan gøres. Men dermed er ikke sagt, og jeg har ikke sagt, at det under alle Forhold stiller sig saaledes, at Staten ikke er interesseret i og ikke maa være interesseret i at yde Hjælp til Eksportproduktion. Det kan nemlig være en Statsinteresse at opretholde en bestemt Eksport, om ikke af anden Grund saa i det mindste af valutariske Grunde, og det var netop ogsaa denne Grundbetragtning, der gjorde sig gældende for Venstre, da vi i sin Tid i Landbokommissionen stillede Forslag om, at man fra Samfundets Side skulde udligne det fuldkommen uberettigede Tab, som paaførtes Smørproduktionen ved den engelske Told paa det danske Smør, som ikke alene ramte hele Eksporten, men ogsaa det indenlandske Forbrug, saaledes at den engelske Toldlov automatisk virker her i Danmark. En Udligning af dette Forhold var aldeles paakrævet og er i Dag lige saa paakrævet for at gøre Smørproduktionen rentabel, trods Stigningen af Smørpriserne i den senere Tid. Jeg har ønsket at tilføje disse Bemærkninger, da jeg mener, det ærede Medlem Hr. Steen gav mine Udtalelser en Betydning og en Udstrækning, som de ikke havde.

Man maa unægtelig spørge: hvor længe